

OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH WARTOŚCI W WIELOLETNIEJ PROGNOZIE FINANSOWEJ POWIATU CZARNKOWSKO-TRZCIANECKIEGO NA LATA 2024-2036

Podstawowym dokumentem o znaczeniu strategicznym, wspomagającym proces zarządzania w perspektywie wieloletniej w jednostce samorządu terytorialnego - powiecie, winna być Wieloletnia Prognoza Finansowa przyjęta uchwałą rady powiatu. Jest ona ważnym instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi. Stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki i oceny podejmowanych przedsięwzięć. Poprzez dane finansowe w zakresie wielkości budżetowych przyjętych dla poszczególnych lat budżetowych, odzwierciedla też kierunki działań przyjętych do realizacji zarówno przez organ stanowiący jak i organ wykonawczy powiatu. Wieloletnia Prognoza Finansowa jest również ważnym źródłem informacji przedstawionych w uchwale budżetowej na bieżący rok budżetowy. Obie te uchwały są jednak dokumentami dynamicznymi, które muszą reagować na występujące bieżące zdarzenia.

Dlatego Zarząd Powiatu doskonale zdaje sobie sprawę, że przekonanie o możliwym realistycznym planowaniu na okres kilku lat jest mylne i dotyczy nie tylko globalnych oraz podstawowych wielkości budżetowych, ale tym bardziej szczegółowych postanowień np. w zakresie wydatków na wynagrodzenia. Twierdzenie to nabiera słuszności w większym stopniu, gdyby uwzględnić fakt, iż w obecnej sytuacji trudno jest planować nawet na okres roczny - świadczą o tym bardzo liczne zmiany budżetu dokonywane w trakcie roku budżetowego.

Należy podkreślić, że aktualnie finanse publiczne w Polsce ulegają silnemu przeobrażeniu. Reforma systemu podatków dochodowych w Polsce, tocząca się wojna na Ukrainie, zawirowania na rynku energii, wciąż wysoka inflacja, wysokie stopy procentowe wywołują dużą niepewność i zmienność w życiu gospodarczym. Zmiany następują dynamicznie, co oznacza, że dziś niezwykle trudno jest z dużą dozą precyzji określić ich skutki. Wobec powyższego należy liczyć się z tym, iż Wieloletnia Prognoza Finansowa z uwagi na ten szczególny okres, może wykazać pewną próbę błędów w zakresie przede wszystkim szacowanej wysokości zarówno wydatków jak i dochodów, co niestety w konsekwencji zmniejsza realizm tego dokumentu.

Z uwagi na to, iż Zarząd Powiatu zaproponuje wprowadzenie autopoprawek do przedłożonego projektu budżetu na 2024 rok, urealnia się załącznik nr 1 do Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Dochody Bieżące

1. Zmniejszenie o kwotę **95.534,23 zł** dochodów związanych z projektem „Erasmus Plus - Grecja 2023-2024” - Zespół Szkół w Trzciance, w związku z uzyskaniem dochodów w roku 2023. Zmiana nie wpłynie na wysokość wydatków ww. szkoły. Dochody zastępuje się przychodami jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków

określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków.

Wydatki bieżące:

1. Zwiększenie o kwotę **5.200,00 zł** - nowe zadanie - wydatków związanych z planowaną emisją obligacji w kwocie **5.200.000,00 zł**.
2. Zwiększenie o kwotę **150.000,00 zł** - nowe zadanie – wydatków Wydziału Inwestycji i Zamówień Publicznych Starostwa Powiatowego w Czarnkowie na przeprowadzenie prac remontowych konstrukcji nośnej stropu nad III piętrem, więźby dachowej budynku głównego Zespołu Szkół w Trzciance, a także remont klas uszkodzonych po ustawionym stemplowaniu zlokalizowanych w obrębie prowadzonych robót i związanych z ww. remontem - środki własne.
3. Zwiększenie o **120.000,00 zł** wydatków Zespołu Szkół w Trzciance - nowe zadanie - przeniesienie niewykorzystanych w 2023 roku środków na 2024 rok - „Remont - usunięcie zagrzybienia i wilgoci z pomieszczeń usytuowanych w przyziemiu szkoły, skucie i wykonanie tynków w pomieszczeniach stołówki i sanitariatów”.
4. Zwiększenie o kwotę **29.333,00 zł** - wzrost dofinansowania na uczestnika warsztatów terapii zajęciowej. Plan po zmianie wynosi **411.840,00 zł**.
5. Zwiększenie o **27.000,00 zł** wydatków Wydziału Zdrowia i Współpracy Społecznej Starostwa Powiatowego w Czarnkowie - nowe zadanie - wykonanie opracowania technicznego obiektu zabytkowego (pałac z oficyną w Białej) w zakresie zachowania bezpieczeństwa zdrowia, życia ludzi i mienia. Konieczność wykonania dokumentacji wynika z prowadzonego postępowania administracyjnego przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Czarnkowie.

Wyłącza się z przeliczeń w latach 2025-2036:

- wydatki finansowane przychodami jednostek samorządu terytorialnego wynikające z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie **95.534,23 zł**, (wydatki związane z projektem „Erasmus Plus - Grecja 2023-2024” - Zespół Szkół w Trzciance);
- wydatki bieżące w kwocie **270.000,00 zł** dotyczące zadań remontowych będących wydatkiem jednorazowym:
 - usunięcie zagrzybienia i wilgoci z pomieszczeń usytuowanych w przyziemiu szkoły, skucie i wykonanie tynków w pomieszczeniach stołówki i sanitariatów w Zespole Szkół w Trzciance - **120.000,00 zł**,
 - przeprowadzenie prac remontowych konstrukcji nośnej stropu nad III piętrem, więźby dachowej budynku głównego Zespołu Szkół w Trzciance, a także remont klas uszkodzonych po ustawionym stemplowaniu zlokalizowanych w obrębie prowadzonych robót i związanych z ww. remontem - **150.000,00 zł**.

Wydatki majątkowe:

1. Zmiany w planie inwestycji drogowych - z uwagi na przeniesienie realizacji zadań lub ich części na 2023 rok:

- „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1343P, 1353P i 1846P Młynkowo-Tarnówko” - (przeniesienie niewykorzystanej w 2023 roku kwoty z środków własnych) - zwiększenie o **1.230,00 zł** - plan po zmianie wynosi **5.353.239,00 zł**, (z tego **5.000.000,00 zł** środki z Rządowego Funduszu Polski Ład, **15.000,00 zł** środki z Gminy Połajewo);
- „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 3+082 w miejscowości Biała” - zwiększenie środków własnych o **34.000,00 zł** - plan po zmianie wynosi **81.385,46 zł**, (z tego **36.585,46 zł** środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg);
- „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 2+878 w miejscowości Krzyż Wielkopolski” - zwiększenie środków własnych o **15.000,00 zł** - plan po zmianie wynosi **61.564,34 zł**, (z tego **36.764,34 zł** środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg);
- „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 4+378 w miejscowości Gębice” - zwiększenie środków własnych o **28.000,00 zł** - plan po zmianie wynosi **121.918,85 zł**, (z tego **54.078,85 zł** środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg);
- „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1331P Trzcianka-Biała” - (przeniesienie niewykorzystanej w 2023 roku kwoty środków własnych) - zwiększenie o **2.460,00 zł** - po zmianie **2.460,00 zł**;
- nowe zadanie - „Budowa ścieżki pieszo- rowerowej przy drodze powiatowej nr 1336P Drawski Młyn-Pęckowo-Piłka” - środki własne - **20.000,00 zł**.

2. Podwyższenie kwoty na inwestycje w oświacie o **734.053,00 zł** z tytułu wydatków niewykorzystanych w 2023 roku na:

- „Termomodernizacja budynku głównego szkoły, internatu i sali gimnastycznej oraz zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Trzciance” - środki własne - **575.383,00 zł**,
- „Rozbudowa instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania sali gimnastycznej Liceum Ogólnokształcącego w Czarnkowie” - środki własne - **158.670,00 zł**.

DEFICYT

Kolejną zmianą jest wprowadzenie nowych źródeł finansowania deficytu.

Deficyt w budżecie na 2024 rok wynoszący **12.054.557,23 zł** sfinansowany zostanie przychodami jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie **95.534,23 zł**, przychodami z tytułu „wolnych środków z lat ubiegłych” w kwocie **4.459.023,00 zł**, planowanego kredytu w kwocie **2.300.000,00 zł** oraz emisji obligacji w kwocie **5.200.000,00 zł**.

Pozwoli to na realizację wysokich nakładów inwestycyjnych o wartości **34.434.161,77 zł**.

Łączny plan przychodów na 2024 rok kształtuje się następująco:

Przychody budżetu 2024	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
Kwota	12.434.981,00	1.256.876,23	13.691.857,23
1. Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, w tym: - na pokrycie deficytu budżetu	0,00 0,00	95.534,23 95.534,23	95.534,23 95.534,23
2. Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, w tym: - na pokrycie deficytu budżetu	4.638.911,06 3.001.611,06	1.457.411,94 1.457.411,94	6.096.323,00 4.459.023,00
3. Kredyty, w tym: - na pokrycie deficytu budżetu	2.596.069,94 2.596.069,94	-296.069,94 -296.069,94	2.300.000,00 2.300.000,00
4. Emisja papierów wartościowych, w tym - na pokrycie deficytu budżetu	5.200.000,00 5.200.000,00	0,00 0,00	5.200.000,00 5.200.000,00

Wynik budżetu (poz. 3) - kwota przed zmianą **10.797.681,00 zł**, zwiększenie deficytu o **1.256.876,23 zł**, po zmianie wynosi **12.054.557,23 zł**.

Przychody na sfinansowanie deficytu:

- poz. 4.1.1 - zmniejszenie o **296.069,94 zł**, kwota po zmianie wynosi **7.500.000,00 zł**,
- poz. 4.2.1 - zwiększenie o **95.534,23 zł**, kwota po zmianie wynosi **95.534,23 zł**,
- poz. 4.3.1 - zwiększenie o **1.457.411,94 zł**, kwota po zmianie wynosi **4.459.023,00 zł**.

Wobec proponowanych przez Zarząd Powiatu autopoprawek dostosowania wymaga załącznik nr 2 o przedsięwzięciach do Wieloletniej Prognozy Finansowej.

1. Przedsięwzięcia (pozostałe finansowane między innymi z Rządowego Funduszu Polski Ład, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, a także środków gmin oraz własnych).

Wydatki bieżące

Poz. 1.3.1.4 - dostosowanie łącznych nakładów finansowych - „Współfinansowanie kosztów utrzymania Hali Sportowo-Widowiskowej w Trzciance” - Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - lata 2020-2024 - zmniejszenie wydatków na rok 2023 o **20.000,00 zł**, łączne nakłady przed zmianą **3.000.367,41 zł**, po zmianie wynoszą **2.980.367,41 zł**, z tego:

- rok 2024 - **532.000,00 zł**.

Poz. 1.3.1.12 - nowe zadanie - „Remont - usunięcie zagrzybienia i wilgoci z pomieszczeń usytuowanych w przyziemiu szkoły, skucie i wykonanie tynków w pomieszczeniach stołówki i sanitariatów”- Zespół Szkół w Trzciance - okres realizacji zadania - lata 2023-2024 - łączne nakłady wynoszą **120.000,00 zł**, z tego:

- rok 2024 - **120.000,00 zł.**

Wydatki majątkowe

Poz. 1.3.2.1 - „Termomodernizacja budynku głównego szkoły, internatu i sali gimnastycznej oraz zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Trzciance” - Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - lata 2022-2024 - zmniejszenie wydatków w roku 2023 roku o **575.383,00 zł**, zwiększenie wydatków w roku 2024 roku o **575.383,00 zł**, łączne nakłady bez zmian, z tego:

- rok 2024 - przed zmianą **5.080.000,00 zł**, po zmianie **5.655.383,00 zł**.

Poz. 1.3.2.7 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1343P, 1353P i 1846P Młynkowo-Tarnówko” - Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - lata 2021-2024 - zmniejszenie wydatków w roku 2023 o **1.230,00 zł**, zwiększenie wydatków w roku 2024 o **1.230,00 zł**, łączne nakłady bez zmian, z tego:

- rok 2024 - przed zmianą **5.352.009,00 zł**, po zmianie **5.353.239,00 zł**.

Poz. 1.3.2.8 - „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 3+082 w miejscowości Biała” - Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - lata 2021-2024 - zwiększenie wydatków na rok 2024 o **34.000,00 zł**, kwota przed zmianą **47.385,46 zł**, po zmianie **81.385,46 zł**, łączne nakłady przed zmianą **59.808,46 zł**, po zmianie wynoszą **93.808,46 zł**, z tego:

- rok 2024 - **81.385,46 zł**.

Poz. 1.3.2.9 - „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 2+878 w miejscowości Krzyż Wielkopolski” - Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - lata 2021-2024 - zwiększenie wydatków na rok 2024 o **15.000,00 zł**, kwota przed zmianą **46.564,34 zł**, po zmianie **61.564,34 zł**, łączne nakłady przed zmianą **58.987,34 zł**, po zmianie wynoszą **73.987,34 zł**, z tego:

- rok 2024 - **61.564,34 zł**.

Poz. 1.3.2.10 - „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 4+378 w miejscowości Gębice” - Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - lata 2021-2024 - zwiększenie wydatków na rok 2024 o **28.000,00 zł**, kwota przed zmianą **47.385,46 zł**, po zmianie **121.918,85 zł**, łączne nakłady przed zmianą **59.808,46 zł**, po zmianie wynoszą **134.341,85 zł**, z tego:

- rok 2024 - **121.918,85 zł**.

Poz. 1.3.2.19 - (przedłużenie realizacji do 2024 roku - nowe zadanie) „Przebudowa drogi - Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1340P w miejscowości Krucz” - Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - lata 2022-2024 - zmniejszenie wydatków na rok 2023 o **400.000,00 zł**, zwiększenie w roku 2024 o **30.000,00 zł**, łączne nakłady przed zmianą **499.630,00 zł**, po zmianie wynoszą **129.630,00 zł**, z tego:

- rok 2024 - **30.000,00 zł**.

Poz. 1.3.2.20 - (przedłużenie realizacji do 2025 roku - nowe zadanie) „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1349P na odcinku od DW nr 153 do m. Bzowo” - Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - lata 2022-2025 - zmniejszenie wydatków w roku 2023 roku o **81.860,00 zł**,

zwiększenie wydatków w roku 2025 roku o **6.150,00 zł**, łączne nakłady przed zmianą **350.000,00 zł**, po zmianie wynoszą **274.290,00 zł**, z tego:

- rok 2024 - **0,00 zł**.
- rok 2025 - **6.150,00 zł**.

Poz. 1.3.2.21 - (przedłużenie realizacji do 2024 roku - nowe zadanie) „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1331P Trzciańska-Biała” - Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - lata 2020-2024 - zmniejszenie wydatków na rok 2023 o **53.200,00 zł**, zwiększenie w roku 2024 o **2.460,00 zł**, łączne nakłady przed zmianą **250.000,00 zł**, po zmianie wynoszą **199.260,00 zł**, z tego:

- rok 2024 - **2.460,00 zł**.

Poz. 1.3.2.22 - nowe zadanie - „Rozbudowa instalacji wewnętrznej centralnego ogrzewania sali gimnastycznej Liceum Ogólnokształcącego w Czarnkowie” - Liceum Ogólnokształcące w Czarnkowie - okres realizacji zadania - lata 2023-2024, łączne nakłady wynoszą **158.670,00 zł**, z tego:

- rok 2024 - **158.670,00 zł**.

W związku z powyższym w części opisowej Wieloletniej Prognozy Finansowej wszelkie kwoty przywołane w treści zostały zaktualizowane (w tym dane w zestawieniach tabelarycznych na stronach: 7, 10, 11, 13, 14, i 15, oraz na wykresie graficznym - strona 16 i 17).

Tworząc niniejsze opracowanie przyjęto rozwiązanie polegające na uchynieniu uchwały Nr XLIV/278/2022 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcieńskiego z dnia 29 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Czarnkowsko-Trzcieńskiego na lata 2023-2036 ze zmianami dokonanymi w 2023 roku i wywołaniu nowej uchwały w tym przedmiocie.

Do opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Czarnkowsko-Trzcieńskiego brane były dane sprawozdawcze dotyczące wykonania budżetów lat 2021-2022, planowanego wykonania budżetu roku 2023 według stanu na koniec III kwartału oraz projektu budżetu na rok 2024.

Rozpatrując przyszły rok pod kątem możliwości finansowania wydatków majątkowych, należy wskazać, iż powstały deficyt w projekcie budżetu na 2024 rok wynoszący **12.054.557,23 zł** sfinansowany zostanie przychodami jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie **95.534,23 zł**, przychodami z tytułu „wolnych środków z lat ubiegłych” w kwocie **4.459.023,00 zł**, planowanego kredytu w kwocie **2.300.000,00 zł** oraz emisji obligacji w kwocie **5.200.000,00 zł**.

Łącznie pozwoli to na realizację wysokich nakładów inwestycyjnych o wartości **34.434.161,77 zł**.

Łączny plan przychodów na 2024 rok kształtuje się następująco:

Przychody budżetu 2024	13.691.857,23
1. Przychody jednostek samorządu terytorialnego z wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków, w tym: - <i>na pokrycie deficytu budżetu</i>	95.534,23 95.534,23
2. Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, w tym: - <i>na pokrycie deficytu budżetu</i>	6.096.323,00 4.459.023,00
3. Kredyty, w tym: - <i>na pokrycie deficytu budżetu</i>	2.300.000,00 2.300.000,00
4. Emisja papierów wartościowych, w tym - <i>na pokrycie deficytu budżetu</i>	5.200.000,00 5.200.000,00

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS za III kwartał 2023 roku Powiat posiada **17.783.421,01 zł** wolnych środków, z czego do planu budżetu 2023 ujętych zostało **7.967.151,77 zł**.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego została przygotowana na lata 2024-2036. Wynika to z prognozy wykupu poszczególnych serii emitowanych obligacji, a przede wszystkim ze spłaty rat kapitałowych zaciągniętych i planowanych kredytów bankowych, których ostateczny termin upływa w 2036 roku.

Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty spłaty długu. Okres realizacji aktualnie planowanych przedsięwzięć zakończy się w **2028 roku**. Nie planuje się wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji.

Podstawowym załącznikiem do projektu uchwały Rady Powiatu w sprawie przyjętych wartości na lata 2024-2036 jest załącznik nr 1, zawierający prognozowane dane w zakresie podstawowych wartości budżetu, a także analizę poszczególnych zagadnień mających bezpośredni wpływ na kształt budżetu w poszczególnych latach.

Zwracając uwagę na kroczący charakter prognozy, która corocznie będzie uaktualniana, do sporządzenia prognozy poszczególnych pozycji dochodów bieżących i wydatków bieżących na lata 2025-2030 posłużono się dokumentem Ministerstwa Finansów „Wytyczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw”, zaktualizowanym 3 października 2023 roku. W przypadku waloryzacji płac przyjęto wskaźnik realnego wzrostu według ww. dokumentu plus inflacja.

Poniższa tabela przedstawia jej najważniejsze wartości:

lata	2025	2026	2027	2028	2029	2030
wzrost PKB	3,4%	3,1%	3,0%	2,8%	2,6%	2,5%
inflacja	6,6%	4,1%	3,1%	2,5%	2,5%	2,5%
wzrost płac	9,4%	6,9%	5,6%	5,1%	5,1%	5,1%

W projekcjach wykorzystano model umożliwiający budowanie prognozy w oparciu o stały wskaźnik wzrostu (spadku) lub jako funkcję inflacji, PKB lub wzrostu płac:

$$y_t^* = y_{t-1} \cdot [1 + CPI_t \cdot W(cpi)] \cdot [1 + PKB_t \cdot W(pkB)] \cdot [1 + Iw_t \cdot W(Iw)]$$

gdzie:

CPI_t	- wskaźnik inflacji w momencie t,
$W(cpi)$	- waga inflacji,
PKB_t	- wzrost PKB w momencie t,
$W(pkB)$	- waga PKB
Iw_t	- wzrost płac w momencie t,
$W(Iw)$	- waga wzrostu płac.

Wielkość wag została wyznaczona na podstawie historycznego kształtowania się danych w cenach stałych i bieżących, zaobserwowanej dynamiki w cenach bieżących i dynamiki cen, a także opinii opartych na eksperckiej wiedzy i doświadczeniu.

Ze względu na prognostyczną ostrożność, poszczególne pozycje dochodów bieżących i wydatków bieżących po 2030 roku przyjmują stałą wartość na poziomie 2030 roku.

I. DOCHODY

Dochody w Wieloletniej Prognozie Finansowej wskazuje się w podziale na bieżące i majątkowe. Grupy te dodatkowo podzielono na kilka źródeł. Należy podkreślić, iż dochody od samorządów w związku z przepływem korespondencji, a przede wszystkim na podejmowanie w tym zakresie ostatecznych decyzji przez władarzy gmin, którzy również borykają się z trudną sytuacją w spinaniu budżetu, mogą ulec zmianie. Wówczas konieczna będzie Autopoprawka Zarządu, bądź dane zostaną dostosowane zmianami w miesiącu styczniu przyszłego roku.

DOCHODY MAJĄTKOWE

W latach 2024-2025 uwzględniono dotacje celowe w formie pomocy finansowej od samorządów gminnych na łączną kwotę **1.165.000,00 zł**, z którymi powiat wspólnie zamierza realizować zadania drogowe, z tego:

- Gmina Połajewo - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1343P, 1353P i 1846P Młynkowo-Tarnówko” - 2024 rok - **15.000,00 zł**;
- Miasto i Gmina Krzyż Wlkp. - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1323P ul. Wojska Polskiego w Krzyżu Wlkp.” - 2024 rok - **150.000,00 zł**;
- Miasto i Gmina Trzcianka - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1331P Trzcianka-Biała - budowa ścieżki rowerowej”, lata 2024-2025 - **1.000.000,00 zł**:
 - 2024 rok - **500.000,00 zł**,
 - 2025 rok - **500.000,00 zł**.

Ponadto na lata 2024-2025, również zgodnie z zawartą umową przypadają środki z dotacji z budżetu państwa w kwocie ogółem **13.079.166,80 zł** tytułem dofinansowania „Scalanie gruntów wsi Krosin”- przedsięwzięcia inwestycyjnego uwzględnionego w planie Starostwa Powiatowego w Czarnkowie współfinansowanego ze środków unijnych:

- 2024 rok - **2.284.001,00 zł**,
- 2025 rok - **10.795.165,80 zł**.

Dodatkowo w latach 2024-2025 na podstawie promes, z których wynika przyznanie środków uwzględniono środki Rządowego Funduszu Polski Ład w kwocie ogółem **25.814.000,00 zł** tytułem dofinansowania przedsięwzięć inwestycyjnych:

➤ 2024 rok - **17.150.000,00 zł**:

- Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - **12.150.000,00 zł** na:
 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1209P ul. Gdańska w miejscowości Czarnków - I etap” - **4.000.000,00 zł**,
 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1209P w m. Romanowo Dolne - I etap” - **2.150.000,00 zł**,
 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1209P w m. Romanowo Dolne - II etap” - **1.000.000,00 zł**,
 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1343P, 1353P i 1846P Młynkowo-Tarnówko” - **5.000.000,00 zł**;
- Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - **5.000.000,00 zł** na:
 - „Termomodernizacja budynku głównego szkoły, internatu i sali gimnastycznej oraz zagospodarowanie terenu przy Zespole Szkół w Trzciance” - **5.000.000,00 zł**;

➤ 2025 rok - **8.664.000,00 zł**:

- Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - **7.150.000,00 zł** na:
 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1209P ul. Gdańska w miejscowości Czarnków - I etap” - **4.000.000,00 zł**,
 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1209P w m. Romanowo Dolne - I etap” - **2.150.000,00 zł**,
 - „Rozbudowa drogi powiatowej nr 1209P w m. Romanowo Dolne - II etap” - **1.000.000,00 zł**;
- Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - **1.514.000,00 zł** na:
 - „Wymiana stolarki okiennej oraz naprawa elementów powierzchni dachowej w budynku Domu Pomocy Społecznej w Wieleniu” - **294.000,00 zł**,
 - „Remont zabytkowego budynku Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Białej - etap I” - **1.220.000,00 zł**.

W roku 2024 zgodnie z zawartą umową przypadają środki z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie ogółem **2.467.337,77 zł** tytułem dofinansowania przedsięwzięć inwestycyjnych:

- Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie:
 - „Przebudowa drogi powiatowej nr 1325P na odcinku od drogi wojewódzkiej nr 178 do miejscowości Radosiew” - **2.339.909,12 zł**,
 - „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 3+082 w m. Biała” - **36.585,46 zł**,
 - „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 4+378 w m. Gębice” - **54.078,85 zł**,

- „Poprawa bezpieczeństwa na przejściu dla pieszych w km 2+878 w m. Krzyż Wielkopolski” - **36.764,34 zł.**

Na 2024 rok również przypadają środki z dotacji z budżetu państwa w kwocie ogółem **2.700.000,00 zł** tytułem dofinansowania przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Rozbudowa budynku JRG w Trzciance - etap III” realizowanego przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie.

Wobec ogłoszenia jeszcze w br. kolejnego przetargu sprzedaży nieruchomości położonej w Krzyżu Wlkp. przy ulicy Warsztatowej 26 - pozostałe 9 działek -. z uwagi na zbliżający się koniec roku - dochody w tego tytułu zostaną wpłacone na rachunek bankowy powiatu w roku 2024. Przyjęta w planie kwota ogółem wynosi **809.281,00 zł.**

Pozostałe dotacje na zadania inwestycyjne, czy to z budżetu państwa, czy też następne od jednostek samorządu terytorialnego przypisywane będą w trakcie realizacji kolejnych budżetów.

DOCHODY BIEŻĄCE

Kluczowym elementem przyjętym do wyliczenia dochodów w kolejnych latach były dochody bieżące. Jak już wspomniano, poszczególne pozycje po 2030 roku zaplanowano na stałym poziomie, równym wielkościom przyjętym na 2030 rok.

Podzielono je wg źródeł i przyjęto dla nich następujące założenia:

Lp.	Wyszczególnienie	waga wzrostu		2024	2025	2026
		PKB	inflacja			
1.1	Dochody bieżące, z tego:			147.881.874,24	159.036.617,00	165.732.974,00
1.1.1	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	100%	50%	21.612.697,00	24.060.748,00	25.248.377,00
	- korekta ręczna				1.000.000,00	1.000.000,00
1.1.2	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	50%	50%	1.692.159,00	1.876.767,00	1.940.731,00
	- korekta ręczna				100.000,00	100.000,00
1.1.3	z subwencji ogólnej	0%	100%	81.930.167,00	87.337.558,00	90.918.398,00
1.1.4	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	0%	100%	21.961.644,24	23.711.113,00	24.670.969,00
	- korekta ręczna				300.000,00	300.000,00
1.1.5	pozostałe dochody bieżące, w tym:	0%	100%	20.685.207,00	22.050.431,00	22.954.499,00

Lp.	Wyszczególnienie	waga wzrostu		2027	2028	2029	2030
		PKB	inflacja				
1.1	Dochody bieżące, z tego:			171.177.976,00	175.818.222,00	180.535.760,00	185.356.579,00
1.1.1	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	100%	50%	26.351.678,00	27.378.421,00	28.393.990,00	29.421.265,00
	- korekta ręczna			1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00	1.000.000,00
1.1.2	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	50%	50%	1.996.873,00	2.047.140,00	2.096.792,00	2.146.712,00
	- korekta ręczna			100.000,00	100.000,00	100.000,00	100.000,00
1.1.3	z subwencji ogólnej	0%	100%	93.736.868,00	96.080.290,00	98.482.297,00	100.944.354,00
1.1.4	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	0%	100%	25.426.469,00	26.054.631,00	26.698.497,00	27.358.459,00
	- korekta ręczna			300.000,00	300.000,00	300.000,00	300.000,00
1.1.5	pozostałe dochody bieżące, w tym:	0%	100%	23.666.088,00	24.257.740,00	24.864.184,00	25.485.789,00

Korekty ręczne mają na celu zastosowanie zmian do danych prognozowanych, które nie wynikają z liniowych wskaźników makroekonomicznych. Korekta zastosowana w jednym roku jest w kolejnym niwelowana, stąd też zastosowanie jej w całym okresie o **100.000,00 zł** oznacza de facto trwałe podniesienie danego dochodu o **100.000,00 zł** od pierwszego skorygowanego roku.

W 2024 samorządy kolejny raz nie otrzymają subwencji rozwojowej, niemniej aktualna Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wciąż przewiduje możliwość jej uzyskiwania.

II. WYDATKI

W ramach przedsięwzięć finansowych wykazanych w załączniku nr 2 do projektu uchwały Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu wykazano kwoty wynikające z zawartych już umów lub przewidziane uchwałami Rady Powiatu, głównie te zawarte w załączniku nr 2 do uchwały Nr LIV/340/2023 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dnia 24 października br. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2023-2036.

Zarząd Powiatu zaproponował ujęcie najbardziej aktualnych wartości w załączniku nr 2 do projektu wieloletniej prognozy finansowej na lata 2024-2036, dlatego w niektórych przypadkach różnią się do tych wykazanych w uchwale Nr LIV/340/2023 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z 24 października br. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2023-2036.

Zaktualizowanie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023-2036 w zakresie przedsięwzięć zostanie wprowadzone kolejną uchwałą Rady w miesiącu listopadzie 2023 roku.

Wobec faktu, iż niektóre z zadań inwestycyjnych są jednoroczne, to nie uwzględnia się ich w Wieloletnich Przedsięwzięciach tylko w danym roku budżetowym.

Z uwagi na liczne interpretacje i wyjaśnienia na szkoleniach od 2024 roku wyłącza się z przedsięwzięć umowy na zapewnienie ciągłości działania jednostki tj. umowy na media (internet, telefon, prąd), umowy na dostawę tablic i druków rejestracyjnych.

Planowany okres realizacji zadań najdłużej sięga **2028 roku**.

Poszczególne grupy oraz szczegóły wydatków dotyczące dwóch obszarów działań powiatu wynikają z ww. załącznika.

W wykazie przedsięwzięć ujęto wydatki następujących jednostek organizacyjnych:

- **programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - obecnie (tj. Dz. U. z 2022r., poz. 1634 ze zm.):**

wydatki bieżące

- Zespół Szkół w Trzciance - 1 projekt,

wydatki majątkowe

- Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - 1 projekt*;

- **programy, projekty lub zadania pozostałe:**

wydatki bieżące

- Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - 10 zadań (w tym dotacje dla stowarzyszeń prowadzących placówki opiekuńczo-wychowawcze),
- Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - 1 zadanie,
- Zespół Szkół w Trzciance - 1 zadanie;

wydatki majątkowe

- Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - 6 zadań,
- Zarząd Dróg Powiatowych w Czarnkowie - 15 zadań,
- Liceum Ogólnokształcące w Czarnkowie - 1 zadanie.

Wyjaśnienie:

Starostwo Powiatowe w Czarnkowie - dotyczy poz. 1.1.1.1 oraz poz. 1.1.2.2;

** Po uzyskaniu informacji od Wojewody Wielkopolskiego w zakresie przyznanej dotacji z budżetu państwa na cele inwestycyjne, kwoty wydatków w poszczególnych latach będą ulegać zmianie.*

WYDATKI BIEŻĄCE

Wydatki bieżące zgodnie z układem Wieloletniej Prognozy Finansowej podzielono zasadniczo na dwie grupy: te związane z wynagrodzeniami oraz pozostałe, w tym rzeczowe.

Przyjęto dla nich następujące założenia:

Wyszczególnienie	waga wzrostu			2024	2025	2026
	PKB	inflacja	wzrost płac			
Wydatki bieżące				151.577.889,47	155.264.848,00	161.518.924,00
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	75%	25%	85.332.897,00	88.062.198,00	92.457.184,00
- korekta ręczna					-3.500.000,00	-3.500.000,00
pozostałe – w tym rzeczowe	0%	75%	0%	64.884.881,47	65.713.055,00	67.795.231,00
- korekta ręczna					-2.000.000,00	-2.000.000,00
wydatki na obsługę długu				1.360.111,00	1.489.595,00	1.266.509,00

Wyszczególnienie	waga wzrostu			2027	2028	2029	2030
	PKB	inflacja	wzrost płac				
Wydatki bieżące				166.501.515,00	170.780.829,00	175.304.251,00	179.948.408,00
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	0%	75%	25%	96.031.589,00	99.166.834,00	102.400.839,00	105.736.715,00
- korekta ręczna				-3.500.000,00	-3.500.000,00	-3.500.000,00	-3.500.000,00
pozostałe – w tym rzeczowe	0%	75%	0%	69.417.970,00	70.757.057,00	72.121.252,00	73.511.025,00
- korekta ręczna				-2.000.000,00	-2.000.000,00	-2.000.000,00	-2.000.000,00
wydatki na obsługę długu				1.051.956,00	856.938,00	782.160,00	700.668,00

W celu spełnienia wskaźników Wieloletniej Prognozy Finansowej Zarząd Powiatu zmuszony jest zaproponować począwszy od 2025 roku korekty zarówno w grupie wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane jak i wydatków rzeczowych. Szczególnie umniejszenie grupy wynagrodzeń i składek od nich naliczanych w latach 2025-2030, w stosunku do tego jakie wskaźniki wstępnie przyjęto do przeliczania nie napawa optymizmem. Domniemywać należy, że w przypadku kolejnego ustawowego zwiększenia płacy minimalnej nastąpią też odgórne zwiększenia strony dochodowej budżetu powiatu. Trudno w tym momencie realnie ocenić i zaproponować racjonalne rozwiązanie dla tego obszaru budżetu powiatu. Z uwagi na generalnie trudną sytuację samorządów jaka jawi się na przyszłe lata, można liczyć się z tym, iż rząd przyzna dodatkowe instrumenty finansowania. Każda dodatkowa pula środków zostanie zaangażowana na przywrócenie kwot na ograniczone wydatki. Ponadto, Zarząd Powiatu będzie czynił starania w kierunku ich racjonalizacji i dostosowania do aktualnych możliwości.

W obecnych realiach gospodarczych jest wiele niewiadomych, odczuwalne są skutki sytuacji na Ukrainie. Istotne dla budżetu powiatu będzie rozliczenie tegorocznego budżetu, co może

wpłynąć pozytywnie na kształtowanie się wydatków w latach następnych. Ponadto w przypadku zmniejszenia inflacji poprawi się globalnie sytuacja.

WYDATKI MAJĄTKOWE

Przedsięwzięcia uwzględnione w załączniku nr 2 niniejszego dokumentu w zakresie wydatków majątkowych, wspomniane wcześniej, określone zostały na podstawie aktualnie zatwierdzonego planu przez Radę Powiatu. W przypadku zmian w tegorocznym budżecie, które będą wynikać z przesunięcia finansowania ich na kolejny rok, zostaną uwzględnione w Autopoprawkach Zarządu Powiatu, bądź na początku przyszłego roku.

Natomiast kwoty wykazywane w załączniku nr 1 do Wieloletniej Prognozy Finansowej w pozycji **2.2** w kolejnych latach stanowią różnicę pomiędzy dochodami a wydatkami bieżącymi, pomniejszone o planowaną spłatę rat kapitałowych kredytu, co stanowi tzw. „nadwyżkę operacyjną”.

III. INFORMACJA O POZOSTAŁYCH KLUCZOWYCH KWOTACH I WSKAŹNIKACH UJĘTYCH W ZAŁĄCZNIKU NR 1 DO PROJEKTU WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ I SPOSOBIE ICH WYLICZANIA

PRZYCHODY I ROZCHODY BUDŻETU

Przychody uwzględniono w 2024 roku w łącznej wysokości **13.691.857,23 zł**. Źródła wymieniono wcześniej.

Rozchody przypadające do spłaty w 2024 roku opiewają na **1.637.300,00 zł**. łączna kwota rozchodów ujęta w Prognozie w latach 2024-2036 wynosi ogółem **28.424.784,00 zł**. Dotyczy ona spłat rat kapitałowych wynikających z zaciągniętych kredytów w latach 2010-2013, długu z emisji obligacji w latach 2017-2019 i 2023-2024 oraz kredytów planowanych do zaciągnięcia w 2024 roku.

Szczegółową prognozę spłaty zadłużenia przedstawia poniższa tabela:

Lata	Spłaty wynikające z tytułu zobowiązań już zaciągniętych	Spłaty wynikające z tytułu zobowiązań planowanych	Odsetki	Stan długu na koniec roku
1	2	3	4	5
2024	1.637.300,00	0,00	1.360.111,00	26.787.484,00
2025	1.753.372,00	0,00	1.489.595,00	25.034.112,00
2026	1.953.372,00	0,00	1.266.509,00	23.080.740,00
2027	1.953.372,00	0,00	1.051.956,00	21.127.368,00
2028	1.869.444,00	0,00	856.938,00	19.257.924,00
2029	2.037.300,00	0,00	782.160,00	17.220.624,00

Lata	Spląty wynikające z tytułu zobowiązań już zaciągniętych	Spląty wynikające z tytułu zobowiązań planowanych	Odsetki	Stan długu na koniec roku
1	2	3	4	5
2030	2.053.372,00	0,00	700.668,00	15.167.252,00
2031	2.053.372,00	480.655,00	618.533,00	12.633.225,00
2032	2.253.372,00	280.655,00	515.198,00	10.099.198,00
2033	2.269.444,00	280.655,00	411.863,00	7.549.099,00
2034	335.712,00	2.200.655,00	307.885,00	5.012.732,00
2035	419.640,00	2.100.655,00	204.457,00	2.492.437,00
2036	335.712,00	2.156.725,00	101.671,00	-
RAZEM	20.924.784,00	7.500.000,00	9.667.544,00	.

Do kalkulacji odsetek przyjęto oprocentowanie określone na poziomie:

- rok 2024 - 6,5%,
- rok 2025 - 5,5%,
- rok 2026 - 5,0%,
- rok 2027 - 4,5%,
- rok 2028 - 4,0%,
- pozostałe lata - 4,0%.

Znaczne kwoty zadłużenia wpływają na konieczność ciągłej analizy pod kątem spełnienia wskaźników z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

WYNIK BUDŻETU

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków.

Jak wynika z analizy w roku 2024 przewiduje się deficyt budżetu w wysokości **12.054.557,23 zł**. W prognozowanym okresie w kolejnych latach założono wynik dodatni budżetu.

Wynik z działalności operacyjnej (bieżącej) jest bardzo istotny na skutek zapisu art. 242 ustawy o finansach publicznych, wskazujący, iż organ stanowiący nie może uchwalić budżetu, w którym wydatki bieżące są wyższe od dochodów bieżących powiększonych o nadwyżkę z lat ubiegłych i tzw. „wolne środki”. Zgodnie z projektem budżetu na 2024 rok wynik operacyjny jest ujemny, jednakże z nawiązką pokrywają go tzw. „wolne środki”. Nie zmienia to jednak faktu, iż Zarząd Powiatu musi podjąć działania w kierunku jego poprawy w kolejnych latach.

Przewiduje się, iż powstałe nadwyżki lat przyszłych będą przeznaczane na spłatę zaciągniętych zobowiązań kredytowych i wykupu obligacji, a wypracowane nadwyżki operacyjne pozwolą sfinansować także przyszłe inwestycje.

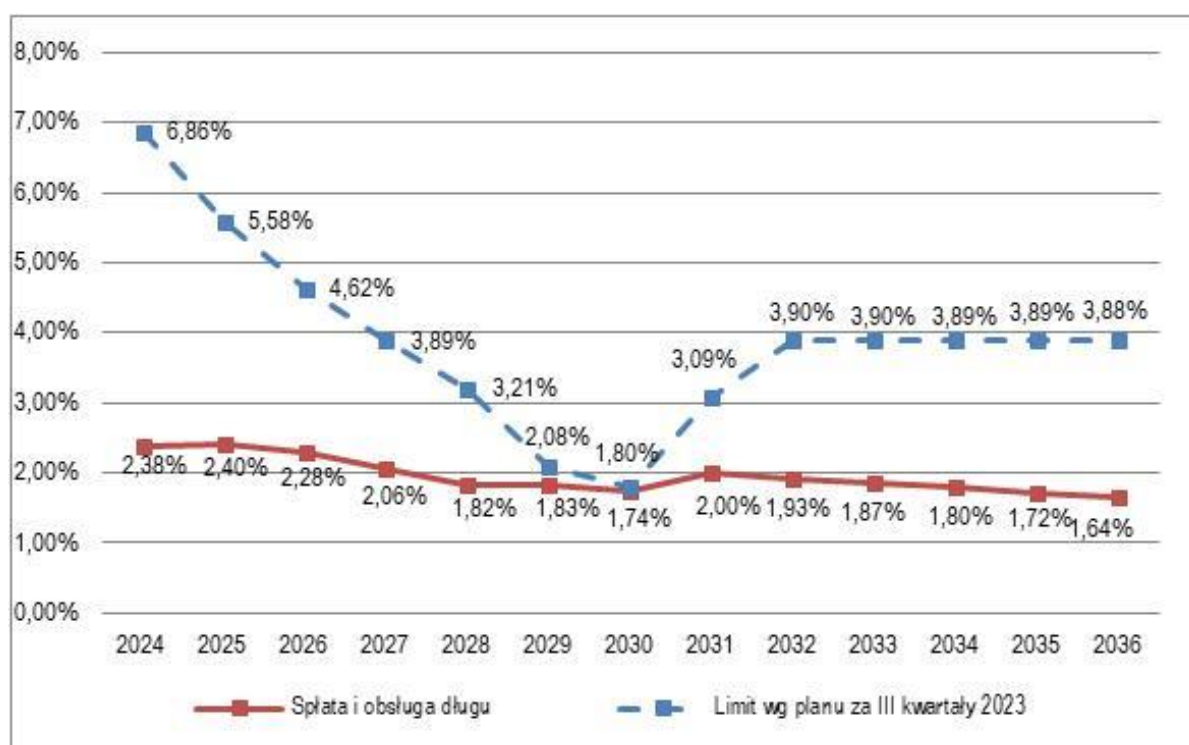
KWOTA DŁUGU, SPOSÓB JEGO SFINANSOWANIA I RELACJA O KTÓREJ MOWA w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych - (obecnie tj. Dz. U. z 2022r., poz. 1634 ze zm.)

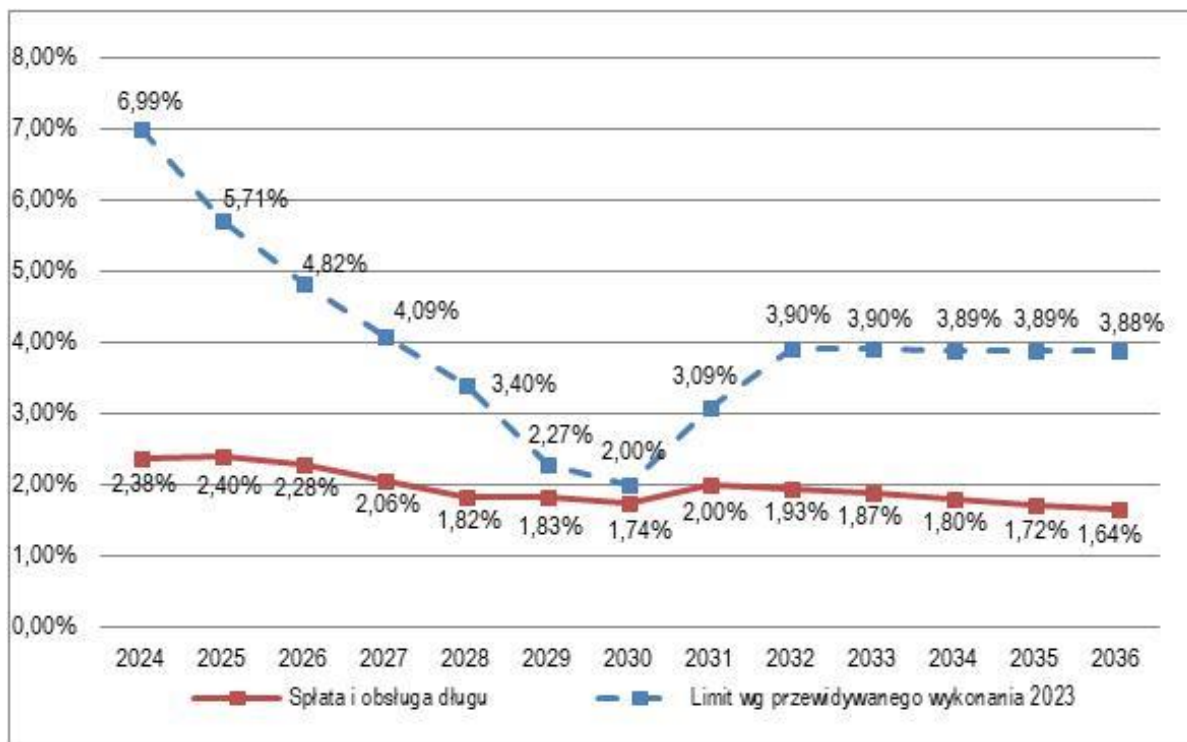
Kwota wykazana jako dług na koniec każdego roku jest wynikiem działania:

dług z poprzedniego roku (poz. 6) + zaciągany dług (poz. 4.1) - spłata długu (poz. 5.1).

Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych (wyliczona została w **pozycji 8** załącznika nr 1)

Poniższy wykres przedstawia kształtowanie się relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Linie przerywane oznaczają limity spłat i obsługi zobowiązań, tj. prawą stronę nierówności z art. 243, zaś linia ciągła - poziom spłat i obsługi zobowiązań, tj. lewą stronę nierówności z art. 243.

Powiat spełnia wskaźniki w kolejnych latach objętych Wieloletnią Prognozą Finansową, jednak trzeba zauważyć, że wskaźnik ten w 2029 i 2030 roku jest spełniony na minimalnym poziomie. Niemniej jest to sytuacja tymczasowa, ponieważ limit ten jest wyznaczony przez średnią 7-letnią obejmującą lata 2022-2028. Jak pokazują dane historyczne, budżety powiatu są wykonywane w zakresie wyniku bieżącego lepiej aniżeli budżety planowane, zatem po sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2023 rok relacja wynikająca z art. 243 ukształtuje się korzystniej, aczkolwiek sytuacja ta wymusza stałe monitorowanie bieżącej realizacji budżetu, a także skrupulatne planowanie wszelkich zamierzeń inwestycyjnych. Każda zmiana w uchwale budżetowej bieżącego roku oraz każda inwestycja będzie monitorowana pod kątem wpływu na planowany wskaźnik z art. 243.

Sporządził:
Skarbnik Powiatu
Ewa Dymek